

tage, at det er et af de Udtryk, der maa rangere med det, man kalder Trykfejl eller forkert Udtryksmaade. Man kan jo i et Sogn have flere Kirkegaarde. For det første er det meget almindeligt, at man, naar en Kirkegaard er bleven for lille, opretter en Annekskirkegaard. Som oftest ligger den op til den gamle Kirkegaard, men mange Steder er der indtil 1000 Alen eller maaske mere imellem dem. Jeg kender i alt Fald Steder, hvor der er op imod 1000 Alens Afstand mellem dem. Det er to selvstændige Kirkegaarde, og efter Lovforslaget skal der altsaa bygges Lighuse paa dem begge. Det er dog neppe Hensigten, i hvert Fald er det ikke nødvendigt for at afhjælpe den Trang, den ærede Ordfører pegede paa, nemlig Trang til ude paa Landet at have et Sted, hvor man kan anbringe Liget. Man skulde mene, at et saadant Sted i hvert Sogn var tilstrækkeligt. Men gælder det for disse Kirkegaarde, maa det ogsaa gælde for andre. Vi have jo her i Landet forskellige Trossamfund, som kunne have forskellige Kirkegaarde. Efter Lovforslaget skal der da oprettes et Lighus paa hver, og det skal saa Kommunen med Tilskud af Staten betale. Man har ligeledes baade Frimenigheder og Valgmenigheder med selvstændige Kirkegaarde. Det vil dog være vel meget at paaligne Kommunerne at afholde de Udgifter, der ville være forbundne med denne Lov, hvis der skulde bygges Lighuse paa alle de Kirkegaarde, der eksistere. Et Lighus i hver Kommune maa vel være nok.

Jeg vil endnu paapege en Ulempe, der kan fremkomme, naar Spørgsmaalet løses paa den Maade, som her foreslaas. Hvis man ikke paalægger Sogneraadene at oprette Lighuse, men gaar Frivillighedens Vej og siger, at Staten skal udrede det halve, vil man rimeligvis naa et lignende Resultat som det, man f. Eks. naaede efter Skoleloven af 1899, da man tillagde Kommunerne et Statstilskud, naar de opførte Skolebygninger, som vare blevne nødvendige ved Loven. Følgen var, at man fik dyrere Skolebygninger, uden at de bleve væsentlig bedre. Jeg tænker nærmest paa de Kommuner, der byggede Skolerne forsvarligt, og det var netop dem, hvor Trangen var størst. De fik straks efter Lovens Ikrafttræden ny hensigtssvarende Skoler for 4—5,000 Kr., men saa stillede Staten særlige Fordringer med Hensyn til Udstyrelsen af disse Skoler, og det medførte, at Udgiften kom op mod 8—10,000 Kr. Noget lignende kan ske her. Naar

Staten delvis skal bekoste Opførelsen af disse Lighuse, vil den ogsaa stille Fordringer, og Lighusene ville, tænker jeg, da komme til at koste det dobbelte af, hvad Kommunerne kunde opføre dem for. Jeg taler her paa en Maade af Erfaring. Det er mig bekendt, at man i Øjeblikket staar i Begreb med at opføre et Lighus paa Sorø Akademis Gods. Det skal koste noget over 2,000 Kr. — jeg tør ikke nævne Tallet aldeles bestemt. Men det er mig ogsaa bekendt, at Kommuner omkring i Sorø Amt, i min Egn for Resten, have opført hensigtssvarende Lighuse for 800 à 1,000 Kr. Hvis Staten, hvad jeg antager, vil stille yderligere Fordringer, vil Følgen af Loven rimeligvis blive, at vi faa flottere, kønnere, men særlig ogsaa dyrere Lighuse end dem, man ellers kunde have faaet opført, og som meget godt vilde svare til deres Hensigt.

Det kan ogsaa være Tvivl underkastet, om man uden videre kan paalægge Kirkeejeren at afgive gratis Jord. Han skal afgive gratis Jord til Kirkegaard, men ikke til Lighus. Jeg ved ikke, om det er foreneligt med Grundlovens Bestemmelse om Ejendomsrettens Ukrænkelighed, at man giver Kirkeejeren dette Paalæg. Jeg anser dog dette Punkt for mindre betydeligt. De færreste Kirkeejere ville vel sætte sig imod at afgive en saadan Plet Jord, naar den findes paa Kirkegaarden. En anden Sag er det, at Kirkeejeren skal betale Grunden, naar den ikke er der, og man skal ekspropriere. Det forekommer mig, at man der er kommen længere ud, end nødvendigt er.

Jeg kan saaledes ikke dele den ærede Ordførers Antagelse af, at det er unødvendigt at behandle dette Forslag i et Udvalg. Jeg tror, at det saa godt som noget trænger til en Udvalgsbehandling. Ganske vist har der hvilet en lidt uheldig Skæbne over Lovforslaget, idet det adskillige Gange har været opført paa Dagsordenen, uden at vi ere naaede til at behandle det, og det har medført, at vi nu ere komne saa langt hen mod Samlingens Slutning, at der vel er liden Udsigt til, at det kan gennemføres.

Med disse Ord vil jeg, idet jeg udtaler min Sympati for Sagen i sin Helhed, anbefale, at Lovforslaget gøres til Genstand for Drøftelse.

Marott: Jeg tillader mig paa min Gruppens Vegne at udtale min Tilslutning til det foreliggende Forslag om Opførelse af Lighuse paa Landet. Der er vel neppe